

Mis on kirjas seemnepakil?

SORDI NIMI. Sordi nime taga olev tähis F_1 tähistab esimest pärast ristamist saadud põlvkonda. Sellel põlvkonnal on n-ö hübriidjõud – viljad on suuremad ja maitsvamad, taimed haiguskindlamad, saak suurem. Paraku ilmnevad need omadused ainult teatud geenikombinatsioonil puhul, s.o esimese põlvkonnas, juba järgmises kaovad. Seega pole mõtet F_1 tähisega seemnest kasvanud taimedelt seemet koguda, kuna järgmise aasta taimedel (F_2 põlvkonnal) enam antud sordile iseloomulikke omadusi pole. F_1 seemned on kallimad, sest esimese põlvkonna saamiseks tuleb seemnekasvatajatel iga kord vanemateks olevaid sorte uuesti tolmeldada, mis nõuab palju tööd.

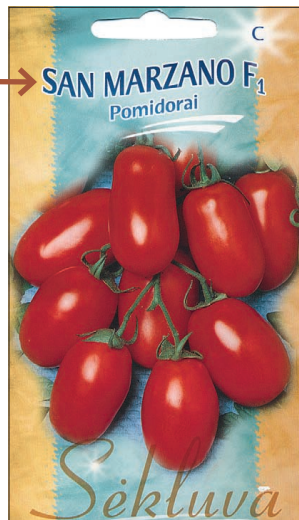
Kui sordi nime taga tähist F_1 ei ole, kanduvad sordi omadused edasi ka järgnevatel põlvkondadele. Nendelt taimedelt tasub ise seemet koguda.

LIIGI LADINAKEELNE NIMI. Väga oluline teada, sest selle järgi saab otsida täiendavat infot nii eesti- kui võõrkeelsest kirjandusest ja Internetist. Kahjuks paljudel pakenditel ladinakeelset nime pole. Tänu Internetile on õnneks võimalik ka sordi ning isegi võõrkeelse nime järgi liigi täpne eestikeelne nimi välja selgitada. Selle saate teada eestikeelsete taimenimedede andmebaasist www.ut.ee/taimenimed/

LÜHIKE KASVATUSÕPETUS.

Kui pakendil eestikeelset teksti pole, peab müüja selle lisama tooteklepsul. Sageli saab olulist lisainfot ka pakendil olevatelt skeemidelt.

IDANEVUS. EL-i nõuete kohaselt võib lilleseemneid müüa ükskõik millise idanevusega, köögivilja puhul on kehtestatud liikide loetelu, millel kehtib idanevuse alammäär. See võib olla märgitud pakendil. Näiteks on porgandil, petersellil ja porrulaugul müügiokõlbliku seemne idanemisprotsent 65; salatil, aedoaal, kõrvitsal, tomatil 75; selleril, lillkapsal, redisel, röikal 70. Aedherneseemet võib müüa idanevusega vähemalt 80%, kaalikat 80%.



NB! Ärge visake seemnepakendeid ära! Kui seeme idaneb halvasti või üldse mitte või on tegu hoopis teise kultuuriga, siis on pakend n-ö asitõend, millega pöörduda kauplusse, kust seemne ostsite. Viimane laseb asja selgitada juba seemne maaletoojal hulgifirmal. Ühendust võib võtta ka taimetoodangu inspektsiooni maakonnabürooga.



PAREM ENNE PAKKIMISE KUUPÄEV KUUPÄEV

KAJA KURG

Aed algab

Aednik-florist Siivi Raju on aastaid aiapidajatele nõu andnud – nii päris algajale kui ka juba veidi kogenumaile.

Siivi Raju on pidanud loenguid ja viinud läbi praktilisi koolitusi. Märtsiski algab Tartu Kutsehariduskeskuse juures kursus "Aiakujundus ja aia rajamine". Kursus peaks kestma 40 tundi, kuid Siivi Raju kinnitusele läheb tegelikult alati rohkem aega, sest ta lisab loengule ka aiakülastusi ja väikeste praktikumi. "Ikka näpu mulda!" ütleb ta.

Mis alustajaid aiapidajaid kõige rohkem huvitab?

Nad ei oska kusagilt peale hakata. Praegu on palju uusasumeid ümber linna, kõik ei telli 100 000-kroonist projekti, paljud tahavad ise teha. Siis jääbki teadmisi puudu: millised taimed sobiksid, kust saab seemneid, mida nendega teha.

Kas aia plaan tuleb ka paberile joonistada?

Kindlasti. Sealjuures peab arvestama kõigi ja kõigega, kes aia või krundiga seotud on. Kõrvale ei tohi jätta naist, lapsi, koera, töömeest, külalisi. Autol olgu oma koht, kusagil puhkenurk, kui vaja.

Samas ei või ükski aiaosa jääda kasutamata. Sinna hakkab kohe kola kogunema.

Olen soovitanud: kui olete vana maja ostanud või hakkate omaenda aeda ümber tegema, alustage kõige rohkem räämas ja kõige kaugemast paigast. Olgu seda kas või mõni ruutmeeter aianur-

gas, kuhu on korjatud kilakola, mida tegelikult ei ole vaja – vana ämber, katkine reha. Visake need ära.

Ja kui selle koha korra teete, pange sinna üks ilus taim kasvama. Siis aianurka kola enam ei kogune. Kuidas sa viid sinna vana kapi, kui seal õitseb elulõng!

Põhimõte on selles, et kui tagant juba korda teete, siis eest teete niikuinii. See on psühholoogia.

Millest üldse alustada?

Tuleb kindlaks teha, kuhu jäävad vaated. Näiteks kui silma riivab mõni vana kasvuhoone või laut, ei pea seda ju eluaeg vaatama. Kõrgpõõsastest haljastus ette ning siis näen hoopis ilusat põõsast – õitseb sirel või ebajasmiin.

Kui aga vaade on ilus, paistab näiteks mäeküngas, siis seda ei tohi taime-odega varjata. See on nagu krundi pikendus.

Kindlasti on vaja aed ära tsoneerida, läbi mõelda, mida üldse vaja on. Kui krunt on suur ja tehakse golfiväljak, miks mitte. Aga perenaisele tuleb jätta ka köögiviljamaa – kui ta tahab kas või maitsetaimi kasvatada, et ei peaks näputäie supirohelise pärast poodi-turule jooksuma.

Samuti peab midagi olema laste jaoks, algul võib-olla liivakast, hiljem palliplats.

Varju ja valguse kohad. Külmalohud, kuumad paigad, tuulised nurgad. On taimi, mis kiiresti kasvavad ja hakivad tuule ära, siis muutub aed kohe mõnusamaks. Ruttu edenevad kas või energiavõsa pajud, samas võib sinna istutada ka okaspuuvormid, mis kasvavad aeglaselt, aga vahetavad hiljem võsa välja.